

DATUM: 2020-07-06

DNR: 61-20/1091

Yttrande angående SOU 2020:21 Sveriges museum om Förintelsen

Ert dnr Ku2020/01036/KL

Institutet för språk och folkminnen (Isof) överlämnar härmed synpunkter på betänkandet Sveriges museum om Förintelsen (SOU 2020:21).

Isof delar utredningens uppfattning om att det är angeläget att bevara och föra vidare minnet av Förintelsen och att kunskapen och medvetenheten om detta mörka kapitel i mänsklighetens historia är levande hos alla. Därför är det välkommet att det görs en satsning på ett museum om Förintelsen.

Inom Isof, i likhet med flera andra arkiv och museer, finns kunskap och erfarenheter, som bör tillvaratas för att på så sätt skapa ett helhetsperspektiv. Isof har en stabil grund i forskning och dokumentation på vetenskaplig grund, men har också kunskaper om ljudinspelningar och digitalt tillgängliggörande av immateriella kulturarv som skulle kunna komma till god nytta. Inom institutets forskningsverksamhet tar Isof på olika sätt stöd av vetenskapliga referensgrupper och det kan vara en metod som skulle kunna nyttjas för det arbete som föreslås i utredningen.

Som utredningen påtalar är de som i dag har direkta minnen av Förintelsen mycket gamla vilket gör insamlingsarbetet särskilt brådskande och angeläget. Bland annat gäller det arbetet med att spela in intervjuer med överlevare och även med anhöriga till Förintelsens offer. Mot bakgrund av detta vill Isof peka på möjligheten att, som utredningen alternativt föreslår, placera museiuppdraget kring Förintelsen inom någon befintlig organisation. Exempel på institutioner som kan vara lämpliga är Statens Historiska museer eller Forum för levande historia. Ett annat alternativ är att ge ett nationellt uppdrag till något eller några regionala museer. På så sätt ges en stabil grund och ett ~~s~~amhälleligt helhetsperspektiv på verksamheten och uppdraget. Inom

dessa institutioner finns också uppbyggd kunskap om såväl ämnesområdet som utställnings- och dokumentationsarbete vilket gör att arbetet kan inledas utan fördröjning.

Utredningen föreslår inrättandet av en professur i samarbete med ett eller flera lärosäten. Isof vill här påminna om att det kan vara en fördel att, som en myndighet med ett forskningsuppdrag, kunna bedriva fruktbara samarbeten med flera olika universitet och högskolor. Vid Isof bedrivs forskning utan att särskilda professorer har inrättats och myndigheten har ett omfattande samarbete med olika lärosäten. Mot bakgrund av det anser Isof att förslaget med en särskild professur möjligen kan skapa personberoenden eller forskningsinriktningar som kan vara besvärliga att kombinera med myndighetens eller museets uppdrag. Ett brett samarbete inom det vetenskapliga samhället är av stor vikt.